Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2026/2615

24.11.2026

SKLEP SVETA (SZVP) 2026/2615

z dne 23. novembra 2026

o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti členov 28(1) in 31(1) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 12. decembra 2003 sprejel strategijo EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (v nadaljnjem besedilu: strategija), v kateri sta učinkovit multilateralizem ter univerzalizacija in izvajanje obstoječih norm o razoroževanju in neširjenju orožja opredeljena kot ključna elementa pristopa Unije. V strategiji se med drugim poziva k čimprejšnjemu začetku veljavnosti in vsesplošni uporabi Pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBT) ter krepitvi mednarodnih mehanizmov preverjanja. Unija dejavno izvaja strategijo, tudi z zagotavljanjem finančnih sredstev za podporo projektom, ki jih izvajajo multilateralne institucije, kot je Pripravljalna komisija Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO).

(2) Svet je 21. julija 2003 sprejel Sklep Sveta 2003/567/SZVP [1], ki določa, da Evropska unija v okviru podpore za čimprejšnji začetek veljavnost CTBT spodbuja vse države, ki tega še niso storile, da brez odlašanja podpišejo in ratificirajo CTBT.

(3) Svet je 17. novembra 2003 sprejel Skupno stališče 2003/805/SZVP [2] o vsesplošni uporabi in krepitvi multilateralnih sporazumov na področju neširjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev. Navedeno skupno stališče med drugim poziva k spodbujanju čimprejšnjega začetka veljavnosti CTBT.

(4) Države podpisnice CTBT so se odločile, da ustanovijo Pripravljalno komisijo, ki bo do ustanovitve CTBTO imela pravno sposobnost in status mednarodne organizacije z namenom učinkovitega izvajanja CTBT.

(5) Čimprejšnji začetek veljavnosti in vsesplošna uporaba CTBT ter krepitev sistema opazovanja in preverjanja Pripravljalne komisije CTBTO so pomembni cilji strategije. Unija dosledno podpira te cilje, tudi s finančnimi prispevki za dejavnosti Pripravljalne komisije.

(6) Generalni sekretar Združenih narodov je v agendi „Varovanje naše skupne prihodnosti: agenda za razorožitev“ poudaril, da CTBT otežuje razvoj naprednih novih vrst jedrskega orožja in tako zavira oboroževalno tekmo ter deluje kot učinkovita normativna ovira za države, ki bi si lahko prizadevale za razvoj, izdelavo in naknadno pridobivanje jedrskega orožja, s čimer bi kršile svoje zaveze o neširjenju orožja. Ti cilji se nadalje odražajo v „Paktu za prihodnost“ Združenih narodov, zlasti v ukrepu 25 z naslovom „Dosegli bomo napredek pri vzpostavljanju sveta brez jedrskega orožja“, ki ponovno potrjuje cilj sveta brez jedrskega orožja in poziva h krepitvi strukture na področju razoroževanja in neširjenja orožja, preprečevanju kakršnega koli spodkopavanja obstoječih mednarodnih norm ter izvajanju ukrepov za izogibanje oboroževalni tekmi in jedrski vojni. CTBT je bistven instrument za doseganje napredka glede teh ciljev.

[1] Sklep Sveta 2003/567/SZVP z dne 21. julija 2003 o izvajanju Skupnega stališča 1999/533/SZVP o prispevku Evropske unije k zavzemanju za čim hitrejši začetek veljavnosti Pogodbe o celoviti prepovedi izvajanja jedrskih poskusov (CTBT) (UL L 192, 31.7.2003, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2003/567/oj).

[2] Skupno stališče Sveta 2003/805/SZVP z dne 17. novembra 2003 o vsesplošni uporabi in krepitvi multilateralnih sporazumov na področju neširjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev (UL L 302, 20.11.2003, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2003/805/oj).

(7) Strateški kompas za varnost in obrambo iz leta 2022 opozarja na vztrajno grožnjo širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev, vse večje zaloge jedrskega orožja, razvoj novih orožnih sistemov in uporabo jedrskih groženj nekaterih držav, v njem pa je prav tako začrtan cilj Unije za okrepitev konkretnih ukrepov v podporo ciljem razoroževanja, neširjenja orožja in nadzora nad oborožitvijo.

(8) Generalna skupščina Združenih narodov je v Resoluciji 80/70 z dne 1. decembra 2025 o CTBT ponovno potrdila pomen CTBT in pozvala vse države, ki tega še niso storile, naj CTBT čim prej podpišejo in ratificirajo, zlasti devet držav, katerih ratifikacija je potrebna za začetek njene veljavnosti. V resoluciji je bil poudarjen tudi pomen ohranjanja zagona za dokončanje vseh elementov sistema preverjanja ter vzpostavitve načrtov in ustreznih virov za njegovo dolgoročno vzdržnost.

(9) Svet je v okviru izvajanja strategije sprejel tri skupne ukrepe in šest sklepov o podpori dejavnostim Pripravljalne komisije CTBTO, in sicer skupne ukrepe 2006/243/SZVP ([3]), 2007/468/SZVP ([4]) in 2008/588/SZVP ([5]) ter sklepe 2010/461/SZVP ([6]), 2012/699/SZVP ([7]), (SZVP) 2015/1837 ([8]), (SZVP) 2018/298 ([9]), (SZVP) 2020/901 ([10]) in (SZVP) 2023/2064 ([11]). Dolgoletno podporo Unije bi bilo zato treba nadaljevati.

(10) Tehnično izvajanje tega sklepa bi bilo treba poveriti Pripravljalni komisiji CTBTO, ki je – s svojim edinstvenim strokovnim znanjem in zmogljivostmi prek omrežja mednarodnega opazovalnega sistema (IMS), ki ga sestavlja prek 337 objektov po vsem svetu, in Mednarodnega podatkovnega središča (IDC) – edina mednarodna organizacija, ki je zmožna izvajati ta sklep in ima za to ustrezno legitimnost. Ukrepi, kot jih podpira Unija, se lahko financirajo le z zunajproračunskim prispevkom za Pripravljalno komisijo CTBTO –

([3]) Skupni ukrep Sveta 2006/243/SZVP z dne 20. marca 2006 o podpori dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) na področju usposabljanja in povečanja zmogljivosti za preverjanje ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 88, 25.3.2006, str. 68, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2006/243/oj).

([4]) Skupni ukrep Sveta 2007/468/SZVP z dne 28. junija 2007 o podpori dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za povečanje zmogljivosti za opazovanje in preverjanje ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 176, 6.7.2007, str. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2007/468/oj).

([5]) Skupni ukrep Sveta 2008/588/SZVP z dne 15. julija 2008 o podpori dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije iz Pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev zmogljivosti opazovanja in preverjanja ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 189, 17.7.2008, str. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2008/588/oj).

([6]) Sklep Sveta 2010/461/SZVP z dne 26. julija 2010 o podpori dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za povečanje zmogljivosti za opazovanje in preverjanje ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 219, 20.8.2010, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/461/oj).

([7]) Sklep Sveta 2012/699/SZVP z dne 13. novembra 2012 o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja ter v okviru izvajanja Strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 314, 14.11.2012, str. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2012/699/oj).

([8]) Sklep Sveta (SZVP) 2015/1837 z dne 12. oktobra 2015 o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja ter v okviru izvajanja strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 266, 13.10.2015, str. 83, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1837/oj).

([9]) Sklep Sveta (SZVP) 2018/298 z dne 26. februarja 2018 o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja ter v okviru izvajanja strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 56, 28.2.2018, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/298/oj).

([10]) Sklep Sveta (SZVP) 2020/901 z dne 29. junija 2020 o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja ter v okviru izvajanja strategije EU proti širjenju orožja za množično uničevanje (UL L 207, 30.6.2020, str. 15, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/901/oj).

([11]) Sklep Sveta (SZVP) 2023/2064 z dne 25. septembra 2023 o podpori Unije dejavnostim Pripravljalne komisije Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBTO) za okrepitev njenih zmogljivosti opazovanja in preverjanja (UL L 238, 27.9.2023, str. 122, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2064/oj).

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija za izvajanje strategije, globalne strategije EU za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije ter strateškega kompasa za varnost in obrambo z operativnimi ukrepi nadalje podpira dejavnosti Pripravljalne komisije CTBTO.

2. Cilji ukrepov iz odstavka 1 so:

(a) krepitev zmogljivosti sistema opazovanja in preverjanja v okviru CTBT;

(b) krepitev zmogljivosti držav podpisnic CTBT, da izpolnijo svoje dolžnosti iz CTBT v zvezi s preverjanjem in da se jim omogoči, da v celoti izkoristijo sodelovanje v ureditvi CTBT;

S temi prizadevanji ukrep podpira tudi vsesplošno uporabo in začetek veljavnosti CTBT.

3. Ukrepi so podrobno opisani v Prilogi.

Člen 2

1. Za izvajanje tega sklepa je odgovoren visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik).

2. Za tehnično izvajanje ukrepov iz člena 1 je pristojna Pripravljalna komisija CTBTO.

3. Pripravljalna komisija CTBTO to nalogo opravlja v okviru odgovornosti visokega predstavnika. V ta namen visoki predstavnik s Pripravljalno komisijo CTBTO sklene potrebne dogovore.

Člen 3

1. Referenčni finančni znesek za izvajanje ukrepov iz člena 1, ki jih financira Unija, je 5 199 996,70 EUR.

2. Odhodki, ki se financirajo iz referenčnega zneska iz odstavka 1, se upravljajo v skladu s pravili in postopki, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

3. Komisija nadzira pravilnost upravljanja odhodkov, ki se financirajo z zneskom iz odstavka 1. V ta namen s Pripravljalno komisijo CTBTO sklene sporazum o prispevku. V sporazumu o prispevku se določi, da Pripravljalna komisija CTBTO poskrbi za razpoznavnost prispevka Unije glede na njegov obseg.

4. Komisija si prizadeva skleniti sporazum iz odstavka 3 čim prej po začetku veljavnosti tega sklepa. Svet obvesti o vseh morebitnih težavah v tem postopku in o datumu sklenitve sporazuma.

Člen 4

1. Visoki predstavnik Svetu poroča o izvajanju tega sklepa na podlagi rednih poročil Pripravljalne komisije CTBTO. Poročila so podlaga za ocenjevanje, ki ga izvede Svet.

2. Komisija priskrbi podatke o finančnih vidikih izvajanja ukrepov iz člena 1.

Člen 5

1. Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

2. Ta sklep preneha veljati 36 mesecev po sklenitvi sporazuma iz člena 3(3). Vendar pa ta sklep preneha veljati šest mesecev po datumu začetka veljavnosti, če v navedenem obdobju ni sklenjen noben sporazum.

V Bruslju, 23. novembra 2026

Za Svet

predsednik

M. HEYDON

PROJEKTNI DOKUMENT

PODPORA DEJAVNOSTIM PRIPRAVLJALNE KOMISIJE ORGANIZACIJE POGODBE O CELOVITI PREPOVEDI JEDRSKIH POSKUSOV (CTBTO)

Ozadje

Pogodba o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (CTBT) prepoveduje vse poskusne eksplozije jedrskega orožja. Čeprav je od takrat, ko je bila dana na voljo za podpis, minilo že 30 let, ostaja temelj mednarodne strukture neširjenja orožja ter prispeva k mednarodnemu miru in varnosti. Služi kot ukrep za krepitev varnosti in zaupanja, saj omejuje razvoj novega jedrskega orožja in povečanje obstoječih zalog tega orožja.

Pogodba temelji na najsodobnejšem sistemu preverjanja. Mednarodni opazovalni sistem (IMS) skupaj z Mednarodnim podatkovnim središčem (IDC) zagotavlja stalen pretok podatkov v realnem času, na podlagi katerih je mogoče odkrivati in ocenjevati dogodke, ki bi lahko kazali na poskusno eksplozijo jedrskega orožja. IMS sestavlja 337 objektov po vsem svetu, pri čemer IDC zbira, obdeluje in analizira podatke, iz njih pridobljene informacije pa posreduje državam podpisnicam. Pripravljalna komisija Organizacije pogodbe o celoviti prepovedi jedrskih poskusov (v nadaljnjem besedilu: Pripravljalna komisija) v okviru priprav na začetek veljavnosti Pogodbe razvija tudi svojo zmogljivost za inšpekcije na kraju samem, hkrati pa si še naprej prizadeva za vsesplošno uporabo Pogodbe.

Nepogrešljiva ostajata ohranjanje in nadaljnja krepitev sistema preverjanja v okviru CTBT. Trajne naložbe in mednarodno sodelovanje so zaradi tehnoloških, znanstvenih in geopolitičnih sprememb bistveni za ohranitev učinkovitosti, verodostojnosti in operativne pripravljenosti sistema preverjanja ter za zagotovitev njegove dolgoročne trajnostnosti.

Splošni cilj

Splošni cilj projekta je v skladu s členom 21 Pogodbe o Evropski uniji, tj. „ohranjanje miru, preprečevanje sporov in krepitev mednarodne varnosti“, prispevati k mednarodnemu miru in varnosti ter krepitvi zaupanja in globalne strukture za preprečevanje širjenja jedrskega orožja s podporo v okviru CTBT.

Specifični cilji

Projekt bo namenjen:

1. okrepitvi mednarodnega sistema opazovanja in preverjanja v okviru CTBTO;

2. okrepitvi zmogljivosti držav podpisnic CTBT, da bodo lahko izpolnile svoje dolžnosti v okviru CTBT v zvezi s preverjanjem in v celoti izkoristile svoje sodelovanje v sistemu v okviru CTBT.

Projekt bo v okviru teh prizadevanj podpiral tudi vsesplošno uporabo in začetek veljavnosti CTBT.

Pristop

Projekt se bo izvajal z usklajenim dvostebrnim pristopom, ki krepi tako tehnične temelje sistema preverjanja v okviru CTBT kot tudi zmogljivosti držav podpisnic za učinkovito sodelovanje v tem sistemu.

V prvem stebru je poudarek na utrditvi in nadaljnjem razvoju tehnološke in znanstvene infrastrukture, na kateri temeljijo IMS, analiza podatkov in pripravljenost za inšpekcije na kraju samem v okviru CTBTO. To vključuje vzdrževanje pomožnih seizmoloških postaj, izboljšave modeliranja atmosferskega prenosa (ATM) in nadaljnji razvoj orodij za inšpekcije na kraju samem, da se zagotovijo zanesljivost, odpornost in dolgoročna vzdržnost sistema preverjanja.

V drugem stebru pa je poudarek na krepitvi zmogljivosti, kar državam podpisnicam, zlasti državam v razvoju, omogoča, da dejavno prispevajo k sistemu preverjanja v okviru CTBT in imajo od njega koristi. V okviru drugega stebra se spodbuja tudi vključujoče sodelovanje prek ciljno usmerjenih pobud za ženske in mlade.

Pričakovani izložki

— Vsaj šest pomožnih seizmoloških postaj je v fazi vzdrževanja ali popravila. Večja razpoložljivost avtenticiranih podatkov (DA), zato je izpad manjši, vzdrževane ali popravljene postaje pa stabilno delujejo.

— Posodobljena programska oprema virtualnega središča za izkoriščanje podatkov (vDEC). To vključuje namenski spletni vmesnik vDEC, dostop do podatkov valovne oblike, skladen s FDSN, večjo varnost uporabnikov s prilagojenimi dovoljenji, poenostavljeno vključitev API, prilagojene storitve v zvezi z zahtevami za podatke ter nadgrajeno strežniško infrastrukturo s posodobljenim in optimiziranim upravljanjem podatkov.

— Vzpostavljena učinkovita in zanesljiva konfiguracija operativnega modeliranja za ATM. Ključni rezultati vključujejo posodobljeno operativno primerjalno analizo in priporočila, smernice za računalniško infrastrukturo, skupnostni referenčni okvir ter vključevanje deležnikov in dejavnosti prenosa znanja.

— V fazi razvoja je prototip programske opreme za oceno in analizo izpustov (STARS). Rezultati vključujejo knjižnico referenčnih primerov, sveženj tehnične dokumentacije in program usposabljanja.

— Večajo se zmogljivosti obdelave potresnih dogodkov z novimi funkcijami programske opreme NET-VISA, s čimer se izboljšuje pravočasna objava dnevnih biltenov (REB) in krepi učinkovitost opazovanja.

— Večajo se zmogljivosti obdelave hidroakustičnih dogodkov z novimi funkcijami v okviru NDC-in-a-Box, ki temeljijo na PMCC, s čimer se izboljšuje sposobnost nacionalnih podatkovnih središč (NDC) za reprodukcijo hidroakustičnih poročil IDC.

— Na Japonskem se upravljajo in vzdržujejo trije prenosni sistemi za opazovanje radioaktivnega ksenona, s čimer se izboljšuje razumevanje variabilnosti koncentracij radioaktivnega ksenona in podpira preverjanje v okviru CTBT.

— Razvita sta dva nova terenska laboratorijska modula za inšpekcije na kraju samem, ki sta opremljena z radionuklidno komponento. Rezultati vključujejo standardizirane operativne postopke in konfiguracije, razvite za radionuklidne komponente in komponente žlahtnih plinov terenskega laboratorija za inšpekcije na kraju samem.

— Organizirana so tri regionalna usposabljanja/delavnice in dve usposabljanji SeisComp za krepitev zmogljivosti osebja NDC, s posebnim poudarkom na spodbujanju sodelovanja žensk.

— Nameščenih in vzdrževanih je do dvanajst sistemov za krepitev zmogljivosti (CBS) za pridobivanje, obdelavo in analizo seizmoloških, hidroakustičnih in infrazvočnih (SHI) ter radionuklidnih podatkov.

— En regionalni uvodni tečaj o inšpekcijah na kraju samem (RIC-27) se izvaja v latinskoameriški in karibski regiji, namenjen usposabljanju tehničnih strokovnjakov iz držav podpisnic.

— Sodelovanje vsaj 13 tehničnih strokovnjakov iz držav podpisnic v razvoju na vsakem polletnem zasedanju delovne skupine za preverjanje v letih 2027 in 2028.

— Skupina CTBT Young Leaders (CYL) igra večjo vlogo, saj deluje kot platforma za sodelovanje in ozaveščanje mladih strokovnjakov in študentov. Usposablja se več kot 50 mladih s ciljno usmerjenimi pobudami za krepitev zmogljivosti in priložnostmi za mreženje, vzpostavljena pa so tudi strateška partnerstva z drugimi organizacijami.

— Vsaj 40 žensk na začetku poklicne poti je deležno podpore v okviru dveh ciklov programa mentorstva od leta 2027 do 2029, pri čemer so jim na voljo individualno mentorstvo, dejavnosti strokovnega razvoja, priložnosti za mreženje ter sodelovanje s strokovnjaki in partnerji CTBTO.

— CTBTO vsako leto izvede vrsto dejavnosti na področju enakosti spolov in krepitve vloge žensk.

Trajanje

Predvideni skupni čas trajanja ukrepa je 36 mesecev.

Prvi steber: Krepitev tehnološke in znanstvene infrastrukture

Cilj prvega stebra je utrditi in okrepiti tehnološko in znanstveno podlago IMS v okviru CTBTO, zmogljivosti za analizo podatkov in pripravljenost za inšpekcije na kraju samem.

Vzdrževanje potrjenih pomožnih seizmoloških postaj v okviru IMS

Ozadje

Projekt naslavlja stalni izziv vzdrževanja operativne zmogljivosti 120 pomožnih seizmoloških postaj IMS, ki so pomemben sestavni del sistema preverjanja v okviru CTBT. Za upravljanje in vzdrževanje postaj so odgovorne države gostiteljice, vendar lahko delovanje postaj sčasoma zaradi omejenih nacionalnih sredstev postane slabše in manj zanesljivo.

Dejavnosti bodo osredotočene na ciljno vzdrževanje in odpravljanje težav na slabše delujočih postajah, pri čemer bodo imele prednost postaje v državah s finančnimi omejitvami (predvsem prejemnice uradne razvojne pomoči OECD). Kjer je to upravičeno, se bodo izvajali tudi preventivni vzdrževalni ukrepi za povečanje odpornosti in zmanjšanje tveganja prihodnjih izpadov. Posegi lahko vključujejo zamenjavo zastarele ali izrabljene opreme ter izboljšanje oskrbe z električno energijo, ozemljitvenih sistemov in podporne infrastrukture.

Upravljavci bodo z obiski postaj in misijami tehnične podpore na kraju samem prejeli praktične smernice in praktično usposabljanje, da bi okrepili svoje zmogljivosti za neodvisno upravljanje, vzdrževanje in odpravljanje težav na postajah. Ta prizadevanja dopolnjujejo širše dejavnosti za krepitev zmogljivosti, vključno s tečaji tehničnega usposabljanja za upravljavce postaj, ki se izvajajo v mednarodnem centru na Dunaju.

Pričakovani rezultati

— Izboljšano delovanje in zanesljivost ciljnih pomožnih postaj IMS z vzdrževanjem in nadgradnjami opreme.

— Večja zmogljivost upravljavcev postaj za upravljanje, vzdrževanje in odpravljanje težav na pomožnih postajah.

Pričakovana izložka

— Vzdrževanje, zamenjava opreme in izboljšave na infrastrukturi, ki se izvajajo na najmanj šestih pomožnih postajah IMS.

— Izboljšana razpoložljivost avtenticiranih podatkov (DA).

Obdelava podatkov hidroakustičnih postaj z uporabo DTK-PMCC

Ozadje

Predlagana je preučitev trenutno zmanjšane zmožnosti NDC za reprodukcijo hidroakustičnih značilnosti in dogodkov, ki jih je zaznal in okarakteriziral IDC. Hidroakustični podatki se v IDC obdelujejo z uporabo algoritmov Detection and Features extraction (DFx), Station Processing (STAPRO) in Hydro Azimuth and Slowness Estimator (HASE), ki generirajo hidroakustične detekcije, značilnosti in parametre izvora. Čeprav NDC-in-a-Box podpira obdelavo hidroakustičnih podatkov, trenutno ne vključuje funkcionalnosti HASE, kar omejuje reprodukcijo poročil IDC.

Na podlagi prejšnjega razvojnega dela bo v okviru projekta dodatno prilagojen in validiran algoritem Progressive Multi-Channel Correlation (PMCC) za hidroakustične aplikacije. PMCC je že na voljo v NDC-in-a-Box in je dokazal, da lahko reproducira rezultate IDC DFX in StaPro, obetavni pa so tudi rezultati za ekstrakcijo hidroakustičnih značilnosti in izhodne podatke HASE. S projektom bo ta zmogljivost dopolnjena, kar bo NDC omogočilo generiranje hidroakustičnih značilnosti in dogodkov v skladu z obdelavo podatkov IDC ter okrepilo zmogljivosti za analizo hidroakustičnih podatkov v celotnem sistemu preverjanja v okviru CTBT.

Pričakovan rezultat

— Večja sposobnost vseh NDC za reprodukcijo hidroakustičnih značilnosti in dogodkov, ki jih je zaznal in okarakteriziral IDC, z uporabo PMCC v okviru NDC-in-a-Box, da se izboljša skladnost s poročili IDC in okrepijo zmogljivosti za hidroakustično analizo v celotnem sistemu preverjanja v okviru CTBT.

Pričakovani izložki

— Potrjena metodologija, ki temelji na PMCC, za reprodukcijo rezultatov obdelave hidroakustičnih podatkov IDC.

— Ocena delovanja (G)PMCC za razvrstitev hidroakustične faze, ekstrakcijo značilnosti in generiranje dogodkov.

— Reprodukcija STAPRO in HASE.

— Izvajanje zmogljivosti PMCC za hidroakustično obdelavo v sistemih IDC in NDC-in-a-Box.

— Nadgrajena programska oprema (G)PMCC, zmožna reproducirati hidroakustične značilnosti in dogodke, ki jih je zaznal in okarakteriziral IDC.

— Uporabniška dokumentacija in praktične smernice za obdelavo hidroakustičnih podatkov z uporabo (G)PMCC.

Posodobitev virtualnega centra CTBTO za izkoriščanje podatkov (vDEC)

Ozadje

Virtualni center CTBTO za izkoriščanje podatkov (vDEC) daje raziskovalcem in znanstvenim ustanovam dostop do podatkov IMS in IDC za civilne in znanstvene aplikacije. vDEC je od ustanovitve leta 2011 s podporo EU omogočil več kot 230 raziskovalnih projektov po vsem svetu ter tako prispeval k znanstvenim publikacijam, predstavitvam na konferencah in napredku pri metodologijah opazovanja.

Infrastruktura in podporni postopki zdajšnje platforme so zastareli. Uporabniki imajo omejene samopostrežne zmogljivosti za dostop do podatkov in brskanje po podatkovni zbirki IDC, zato je tehnična pomoč zelo iskana. Poleg tega mora nekatere zahtevke za podatke, zlasti za podatke o radionuklidih, ročno obdelati in zagotoviti Pripravljalna komisija, kar zmanjšuje operativno učinkovitost.

Projekt bo omogočil posodobitev vDEC, in sicer z nadgrajeno infrastrukturo, izvajanjem storitev Federacije digitalnih mrež za seizmografijo (FDSN) za dostop do podatkov valovne oblike, izboljšanim upravljanjem in varnostjo uporabnikov ter novo spletno platformo za predložitev in upravljanje zahtevkov za podatke. S temi izboljšavami se bo racionaliziralo zagotavljanje podatkov in zmanjšalo upravno breme, uporabnikom pa se bo zagotovil učinkovitejši in varnejši dostop do podatkovnih virov CTBTO.

Pričakovani rezultati

— Izboljšana uporabniška izkušnja.

— Večja varnost in boljše upravljanje uporabnikov.

— Večja operativna učinkovitost z racionaliziranimi postopki za zahtevke za podatke in njihovo predložitev.

— Prispevek k znanstvenim raziskavam in inovacijam.

Pričakovani izložki

— Nov uporabniški vmesnik.

— FDSN za podatke valovne oblike.

— Novi, varnejši uporabniški profili.

— Prilagojena storitev, ki uporabniku zagotavlja podatke s strežnika vDEC.

— Prenovljeni strežnik.

— Posodobljeni priročnik.

BEST-ATM – Primerjalna analiza in vrednotenje za strateško ATM

Ozadje

Modeliranje atmosferskega prenosa (ATM) simulira prenos in razpršitev plinov in delcev v ozračju ter je ključna komponenta opazovanja radionuklidov. Podpira preverjanje pogodb, oceno razmer in ukrepe za krepitev zaupanja, saj omogoča pripisovanje ugotovljenih koncentracij radionuklidov potencialnim regijam izvora. Sedanji okvir operativnega modeliranja že več let zagotavlja zanesljivo podporo, vendar napredek na področju tehnik modeliranja, asimilacije podatkov (DA), računalniških zmogljivosti in analitičnih zahtev upravičuje sistematično ponovno oceno operativnih pristopov.

Predlagana je primerjava in ocena operativnih konfiguracij ATM, da bi se opredelili najučinkovitejši pristopi za opazovanje radionuklidov. To vključuje oceno nadaljnje ustreznosti sedanjih metodologij, opredelitev priložnosti za izboljšave, pa tudi oceno dopolnilnih strategij modeliranja za povečanje zanesljivosti operativnih rezultatov in zaupanja vanje. S tem delom bo pridobljena tudi z dokazi podprta podlaga za prihodnje načrtovanje računalniške infrastrukture, in sicer z oceno razmerja med uspešnostjo modeliranja, operativnimi zahtevami in potrebami po virih.

Pričakovani rezultati

— Okrepljena znanstvena in operativna podlaga za opazovanje radionuklidov.

— Večje zaupanje v rezultate operativnega modeliranja.

— Večja odpornost in pripravljenost sistema opazovanja v prihodnosti.

— Boljša podlaga za strateško odločanje in načrtovanje infrastrukture.

Pričakovani izložki

— Poročilo o operativni primerjalni analizi in oceni.

— Sveženj priporočil za prihodnje operativno modeliranje.

— Računalniške zahteve in smernice za infrastrukturo.

— Skupnostni referenčni okvir in dokumentacija.

— Sodelovanje deležnikov in dejavnosti prenosa znanja.

Integrirani okvir upravljanja negotovosti za poročila IDC naslednje generacije, ki temeljijo na modeliranju atmosferskega prenosa (IUF-ATM)

Ozadje

ATM se uporablja skupaj z meritvami radionuklidov za opredelitev potencialnih regij izvora odkritih radionuklidov, kar je pomembno orodje za preverjanje v okviru CTBT. Vendar so meritve in rezultati modeliranja izpostavljeni negotovostim, zaradi česar je za informirano analizo in odločanje bistvena kvantifikacija negotovosti.

CTBTO je ob podpori EU razvila celoviti okvir za kvantifikacijo negotovosti, povezanih z meteorološkimi razmerami in ATM. Na podlagi tega bo predlagana vključitev informacij o negotovosti neposredno v poročila in funkcije IDC, ki temeljijo na ATM. S tem so upoštevane zahteve držav podpisnic za poročila, ki temeljijo na ATM in jasneje sporočajo negotovost, ter krepi analitična vrednost in operativna ustreznost poročil za oceno in opazovanje radionuklidov.

Pričakovani rezultati

— Širša uporaba poročil, ki temeljijo na ATM in v katerih je upoštevana negotovost, za oceno odkrivanja radionuklidov in delovanja omrežja.

— Izboljšane zmogljivosti preverjanja držav podpisnic, ki bodo lahko vključile negotovost ATM v svoje ocene odkrivanja radionuklidov, s čimer se bo povečala zanesljivost in zmanjšalo število pristranskih razlag.

— Večja operativna pripravljenost IDC, pri čemer so funkcije ATM, v katerih je upoštevana negotovost, vključene v rutinske delovne postopke in poročila.

Pričakovani izložki

— Polja opazovanja (Fields of Regard – FORs), ki upoštevajo negotovosti, za podporo identifikaciji regije izvora.

— Poročila o rekonstrukciji izvora, dopolnjena z ocenami negotovosti glede lokacije, časa in intenzivnosti emisij.

— Poročila z združenimi podatki, v katerih je upoštevana negotovost ter vključujejo informacije o radionuklidih in valovni obliki.

Programska oprema za oceno in analizo izpustov (STARS)

Ozadje

Z vse številčnejšimi civilnimi jedrskimi dejavnostmi se povečujejo ravni koncentracij radioaktivnega ksenona na svetovni ravni, kar otežuje razlikovanje med rutinskimi industrijskimi emisijami in značilnimi vzorci izpustov, pomembnimi za preverjanje v okviru CTBT. Ker IMS poleg tega generira vse več podatkov o žlahtnih plinih, so analitične zmogljivosti strokovnega osebja vse bolj obremenjene.

Za reševanje teh izzivov bo STARS razvil prototip orodja, ki bo v pomoč pri začetni opredelitvi verjetnih lokacij izvora in obsega industrijskih izpustov radioaktivnega ksenona. Orodje bo z zagotavljanjem strukturiranega in preglednega analitičnega okvira izboljšalo doslednost ocen izpustov in prispevalo k prihodnjim ocenam operabilnosti.

Pričakovani rezultati

— Izboljšana zmogljivost za oceno in razlago industrijskih izpustov radioaktivnega ksenona z uporabo strukturiranega inverznega modeliranja delovnih postopkov.

— Hitrejše in doslednejše ocene.

— Okrepljena analitična zmogljivost z usposabljanjem osebja in uporabo STARS.

— Večja trajnostnost in boljši prenos znanja z dokumentiranimi, preglednimi in trajnimi metodologijami.

— Okrepljen okvir sodelovanja za ocenjevanje in prihodnje vključevanje pristopov združevanja podatkov.

Pričakovani izložki

— Prototip STARS v1.0 za začetno opredelitev izvora industrijskih emisij radioaktivnega ksenona z uporabo metod ATM in sklepanja.

— Knjižnica referenčnih primerov preteklih in umetno ustvarjenih scenarijev v podporo oceni uspešnosti in oceni delovanja.

— Tehnična in uporabniška dokumentacija za izvajanje, preglednost in dolgoročno trajnostnost.

— Program usposabljanja, ki strokovnemu osebju omogoča uporabo STARS v analitičnih delovnih postopkih in operativnih scenarijih.

Pomoč analitikom med popotresnimi nizi – NET-VISA

Ozadje

Analitiki pri IDC običajno pregledajo približno 100 potresnih dogodkov na dan, pri čemer se njihovo število med večjimi popotresnimi nizi poveča na 300 ali več. Ta nenadna povečanja ustvarjajo operativna ozka grla, omejujejo celovit pregled dogodkov in povzročajo zamude pri pripravi biltenov IDC.

Za reševanje tega izziva bo v okviru projekta uvedena programska oprema, ki omogoča hitro identifikacijo in obdelavo popotresnih nizov z uporabo uveljavljenega algoritma Empirical Matched Field Processing. To orodje bo z detekcijo grozdov podobnih potresnih dogodkov analitikom omogočilo, da popotresne sunke prepoznajo in obdelajo kolektivno in ne posamično. S to zmogljivostjo se bo izboljšala učinkovitost delovnih procesov v obdobjih velikega števila potresnih dogodkov, podprla pravočasna objava poročil IDC in povečala odzivnost operacij opazovanja.

Pričakovani rezultati

— Večja kakovost in zanesljivost samodejnih potresnih biltenov, kar bi zagotavljalo zanesljivejšo podlago za pregled s strani analitikov.

— Učinkovitejša in pravočasna obdelava potresnih dogodkov med obsežnimi popotresnimi nizi, s čimer bi se podprla pravočasna objava dnevnih biltenov IDC (revidirani bilten o dogodkih).

— Boljše povezovanje potresnih dogodkov, da bi analitiki lahko natančneje in dosledneje okarakterizirali dogodke pred pregledom.

Pričakovana izložka

— Podporno orodje za analitike, ki je integrirano s sistemom ARS (ang. Analyst Review System), ki analitikom omogoča učinkovito identifikacijo in obdelavo popotresnih nizov.

— Asociator programske opreme VISA-NET, ki je okrepljen z integracijo detekcij EMFP, ki bi izboljšal asociacijo signalov in kakovost samodejnih potresnih biltenov.

Upravljanje prenosljivih sistemov za žlahtne pline na Japonskem

Ozadje

Radioaktivni izotopi ksenona nastajajo tako v jedrskih eksplozijah kot v civilnih jedrskih objektih, zato je poznavanje koncentracij radioaktivnega ksenona iz uporabe v civilne namene bistveno za preverjanje v okviru CTBT. Razumevanje tega, kako se koncentracije radioaktivnega ksenona spreminjajo s časom in glede na lokacijo, pomaga izboljšati razlago detekcij IMS in oceno uspešnosti mreže.

CTBTO je ob podpori EU vzpostavila in upravlja mrežo prenosljivih sistemov za radioaktivni ksenon na treh lokacijah na Japonskem, in sicer v krajih Honorobe, Mutsu in Fukuoka; ti sistemi delujejo skupaj s postajo IMS v kraju Takasaki. Cilj načrtovanih dejavnosti je nadaljevati pridobivanje podatkov, temelječ na pričakovani finančni podpori japonske vlade. Da bi zagotovili neprekinjeno zbiranje podatkov, je za nadaljevanje delovanja in vzdrževanja v naslednjih dveh letih potrebno dopolnilno financiranje.

Pridobljeni nabor podatkov bo posredovan državam podpisnicam in raziskovalcem, kar bo prispevalo k boljšemu razumevanju ravni koncentracij radioaktivnega ksenona in njihovega učinka na dejavnosti preverjanja v okviru CTBT.

Pričakovan rezultat

— Boljše poznavanje prostorske in časovne spremenljivosti meritev radioaktivnega ksenona, ki bi omogočalo boljše razumevanje tega, koliko informacij je mogoče pridobiti z meritvami na eni sami postaji IMS.

Pričakovana izložka

— Neprekinjeno delovanje treh sistemov za opazovanje radioaktivnega ksenona na Japonskem, ki bi zagotavljalo stalne meritve.

— Nabor podatkov, ki podpira analizo prostorske in časovne spremenljivosti koncentracij radioaktivnega ksenona.

Nadgradnja infrastrukture terenskega laboratorija za inšpekcije na kraju samem

Ozadje

CTBT predvideva izvedbo inšpekcije na kraju samem, da se ugotovi, ali je prišlo do jedrske eksplozije, ki je v nasprotju s Pogodbo. Pripravljalna komisija v podporo tej zmogljivosti razvija in vzdržuje opremo, postopke in koncepte namestitve, ki so potrebni za učinkovite inšpekcije.

Ključna komponenta te zmogljivosti je terenski laboratorij za inšpekcije na kraju samem, kjer se opravljajo meritve in analize vzorcev iz okolja, zbranih med inšpekcijo na kraju samem. Sedanja laboratorijska infrastruktura za radionuklide (RN), razvita leta 2013, je bila nameščena med integrirano terensko vajo leta 2014 in se, renovirana in vzdrževana, še naprej uporablja.

V zadnjem desetletju je Pripravljalna komisija uvedla modularen in standardiziran koncept namestitve, pri kateri se uporabljajo na letalo nameščena ohišja s senzorji (ang. flight pods); koncept je namenjen izboljšanju učinkovitosti prenosa in omogočanju hitre namestitve. Čeprav je bila komponenta za žlahtne pline (NG) terenskega laboratorija za inšpekcije na kraju samem že uspešno prenesena na ta novi sistem in preskušena med večjo terensko vajo leta 2024, ostaja odvisna od obstoječe infrastrukture.

V okviru te dejavnosti bo z integracijo laboratorijske opreme v standardizirani sistem namestitve nadgrajena komponenta RN terenskega laboratorija za inšpekcije na kraju samem, s čimer se bodo izboljšali prenosljivost, zaščita opreme in operativna pripravljenost za prihodnje premestitve za namen inšpekcij na kraju samem.

Pričakovani rezultati

— Večja pripravljenost, verodostojnost in premestljivost za namen inšpekcij na kraju samem kot komponente sistema preverjanja v okviru CTBT.

— Izboljšana zaščita, prenos, namestitev in začetek uporabe laboratorijske opreme med inšpekcijami na kraju samem.

— Večja operativna pripravljenost z inženirskimi rešitvami v podporo varni in učinkoviti uporabi obstoječe laboratorijske opreme.

— Harmonizirani namestitveni in operativni koncepti za laboratorijske komponente za radionuklide in žlahtne pline, ki omogočajo lažjo uporabo s strani inšpekcijskih ekip.

Pričakovana izložka

— Dva nadgrajena modula terenskega laboratorija za inšpekcije na kraju samem za radionuklidno (RN) komponento, ki se integrirata v standardizirani sistem namestitve, pri kateri se uporabljajo na letalo nameščena ohišja s senzorji, da se podpreta varen prenos in hitra namestitev.

— Standardizirani operativni postopki in namestitvene konfiguracije za laboratorijske komponente za radionuklide (RN) in žlahtne pline (NG).

<u>Drugi steber: Krepitev zmogljivosti</u>

V okviru drugega stebra se krepijo zmogljivosti, kar državam podpisnicam, zlasti državam v razvoju, omogoča, da prispevajo k sistemu preverjanja v okviru CTBT in imajo od njega koristi.

Krepitev zmogljivosti nacionalnih podatkovnih središč

Ozadje

NDC imajo osrednjo vlogo pri prejemu, obdelavi, analizi in razlagi podatkov IMS in poročil IDC. Čeprav številne države podpisnice te vire vse pogosteje uporabljajo za preverjanje ter v znanstvene in civilne namene, je uspešnost NDC pogosto omejena zaradi omejene tehnične zmogljivosti, nezadostnih možnosti za usposabljanje, infrastrukturnih vrzeli in premajhne zastopanosti žensk v dejavnostih, povezanih s preverjanjem.

V okviru tega projekta se bodo z regionalnim in specializiranim usposabljanjem, strokovno tehnično podporo, namestitvijo in vzdrževanjem sistemov za krepitev zmogljivosti (CBS) ter ciljnimi dejavnostmi za povečanje udeležbe in strokovnega znanja žensk pri preverjanju v okviru CTBT okrepile zmogljivosti NDC. Z odpravljanjem vrzeli v zmogljivostih in s podpiranjem ohranjanja znanja se bodo s tem projektom izboljšali postopki NDC in povečali nacionalni prispevki k sistemu preverjanja.

Delo poteka v treh delih:

— usposabljanja in delavnice za krepitev zmogljivosti

— namestitev in vzdrževanje CBS

— kamp, organiziran v okviru pobude „She Shapes Science“

Pričakovana rezultata

— Okrepljena infrastruktura in zmogljivosti NDC za pridobivanje, obdelavo in analizo podatkov (SHI in RN), podprte z uvedenimi in vzdrževanimi rešitvami CBS.

— Okrepljena zmogljivost osebja NDC za neodvisno analizo dogodkov, tehnično svetovanje nacionalnim organom ter učinkovitejše prispevanje k regionalnim in mednarodnim dejavnostim preverjanja.

Pričakovani izložki

— 45 članov osebja NDC, usposobljenih na regionalnih in specializiranih usposabljanjih/delavnicah.

— Izvedba treh regionalnih delavnic in tečajev usposabljanja ter dveh usposabljanj SeisComp.

— Nameščenih, nadgrajenih ali vzdrževanih do 12 CBS za podporo pridobivanju, obdelavi in analizi podatkov SHI in RN.

— Zagotovljeni tehnična podpora in nadaljnja pomoč za krepitev operativne uspešnosti NDC, vključno z mentorstvom, odpravljanjem težav, vzdrževanjem in ohranjanjem znanja.

— Osem žensk med osebjem NDC, ki so usposobljene in mentorirane v sklopu kampa, organiziranega v okviru pobude „She Shapes Science“, hkrati pa se vse pogosteje udeležujejo dejavnosti preverjanja v okviru CTBT in k njim prispevajo vse več tehničnega strokovnega znanja.

Regionalni uvajalni tečaj (RIC) o inšpekcijah na kraju samem – v letu 2027 (Latinska Amerika in Karibi)

Ozadje

CTBT predvideva izvedbo inšpekcije na kraju samem, da se ugotovi, ali je prišlo do jedrske eksplozije, ki je v nasprotju s Pogodbo. Do začetka njene veljavnosti začasni tehnični sekretariat (PTS) ohranja operativno pripravljenost za inšpekcije na kraju samem s strukturiranim programom usposabljanja in krepitve zmogljivosti.

Regionalni uvajalni tečaji o inšpekcijah na kraju samem zagotavljajo temeljno znanje o Pogodbi in metodologijah inšpekcij na kraju samem, hkrati pa za nadomestne inšpektorje in inšpektorice predstavljajo glavno vstopno točko v linearni program usposabljanja o inšpekcijah na kraju samem. Izkušnje so pokazale, da se z organizacijo regionalnega uvajalnega tečaja v določeni regiji povečata število imenovanj in udeležba, obenem pa se z njo prispeva k večji geografski raznolikosti, enakosti spolov in zastopanosti premalo zastopanih skupin v naboru za usposabljanje o inšpekcijah na kraju samem.

Po uspešni izvedbi tečaja RIC-26 v Afriki leta 2024 in v skladu z regionalnim modelom rotacije je v letu 2027 načrtovan tečaj RIC-27 za regijo Latinske Amerike in Karibov. S to dejavnostjo se bodo okrepili trajnostnost, vključevalnost in učinkovitost sistema usposabljanja o inšpekcijah na kraju samem ter podprla dolgoročna pripravljenost sistema preverjanja v okviru CTBT.

Pričakovani rezultati

— Okrepljena operativna pripravljenost na inšpekcije na kraju samem z večjo udeležbo strokovnjakov iz regije Latinske Amerike in Karibov v naboru za usposabljanje o inšpekcijah na kraju samem.

— Boljše poznavanje zahtev v zvezi s CTBT in inšpekcijami na kraju samem med tehničnimi strokovnjaki iz regije Latinske Amerike in Karibov.

— Okrepljena zmogljivost držav podpisnic za imenovanje kvalificiranih kandidatov in kandidatk za linearni program usposabljanja o inšpekcijah na kraju samem, s katero bi podprli trajnostnost seznama nadomestnih inšpektorjev in inšpektoric.

— Razširjen nabor kandidatov in kandidatk za kvalificirane nadomestne inšpektorje in inšpektorice z večjo geografsko raznolikostjo in enakostjo spolov ter boljšo zastopanostjo premalo zastopanih skupin v naboru za usposabljanje o inšpekcijah na kraju samem.

— Okrepljeno regionalno sodelovanje pri dejavnostih usposabljanja v okviru CTBTO in sistemu preverjanja v okviru CTBT.

Pričakovani izložki

— Izvedba enega regionalnega uvajalnega tečaja v regiji Latinske Amerike in Karibov.

— Razviti pripravljalni moduli e-učenja, ki se dajo na voljo vsem izbranim udeležencem in udeleženkam.

— Izvedba pouka v učilnici in praktičnih tečajev o tehnikah inšpekcij na kraju samem.

— Izvedba zaključne terenske vaje.

— Več kot 30 tehničnih strokovnjakov in strokovnjakinj iz držav podpisnic, ki so usposobljeni v skladu s pristopom kombiniranega učenja.

— Priporočila in pridobljene izkušnje, ki so dokumentirani v poročilu o oceni po opravljenem tečaju.

Program za podporo tehničnim strokovnjakom in strokovnjakinjam (TESP)

Ozadje

Mnoge države podpisnice v razvoju se soočajo s finančnimi omejitvami, zaradi katerih je udeležba njihovih strokovnjakov in strokovnjakinj na znanstvenih in tehničnih sestankih CTBTO okrnjena. To lahko zmanjša njihov prispevek k razpravam in priporočilom o vprašanjih, povezanih s sistemom preverjanja, kljub njihovi pomembni vlogi kot gostitelji postaj IMS in pri ustanavljanju NDC.

Program za podporo tehničnim strokovnjakom in strokovnjakinjam (TESP), ki je bil vzpostavljen leta 2006, je namenjen podpiranju udeležbe kvalificiranih strokovnjakov in strokovnjakinj iz držav v razvoju na uradnih tehničnih sestankih CTBTO. Z olajšanjem njihovega sodelovanja pri dejavnostih, povezanih s preverjanjem, izboljšuje nacionalne tehnične zmogljivosti, spodbuja izmenjavo znanja ter krepi vključevalnost in raznolikost tehničnega dela Pripravljalne komisije. Ključni merili za izbor ostajata uravnotežena zastopanost spolov in uravnotežena geografska zastopanost.

Pričakovani rezultati

— Večja udeležba strokovnjakov in strokovnjakinj iz držav podpisnic v razvoju v organih Pripravljalne komisije za oblikovanje politik.

— Večja tehnična zmogljivost v državah podpisnicah v razvoju.

— Večja vključevalnost, raznolikost in geografska zastopanost pri tehničnem delu Komisije.

Pričakovana izložka

— 52 tehničnih strokovnjakov in strokovnjakinj iz držav podpisnic v razvoju, ki so deležnih podpore, da se lahko udeležijo sestankov delovne skupine B.

— Spodbujanje udeležbe strokovnjakov in strokovnjakinj ob upoštevanju uravnotežene zastopanosti spolov in geografske raznolikosti.

CTBT Young Leaders

Ozadje

Pobuda „CTBT Young Leaders“ (CYL) temelji na uspehu mreže „CTBTO Youth Group“ (CYG), v kateri je od leta 2016 – v okviru dejavnosti krepitve zmogljivosti, raziskav in ozaveščanja na področju neširjenja jedrskega orožja in razoroževanja – sodelovalo že skoraj 2 000 mladih iz 137 držav.

Obstoječa mreža se bo v okviru pobude CYL ob 30. obletnici CTBT in 10. obletnici CYG preoblikovala v bolj strukturirano in trajnostno svetovno platformo mladih. Na podlagi pridobljenih izkušenj in posvetovanj med člani in članicami se bodo izboljšali udejstvovanje mladih ter njihovo vodenje in zagovorništvo v podporo CTBT, hkrati pa bosta zagotovljeni uravnotežena regionalna zastopanost in široka udeležba držav podpisnic.

Pričakovani rezultati

— Okrepljena zmogljivost mladih voditeljev in voditeljic za promocijo ciljev CTBT ter za vodenje pobud mladih na nacionalni, regionalni in mednarodni ravni.

— Močnejše in bolj raznoliko udejstvovanje mladih v podporo univerzalizaciji in začetku veljavnosti CTBT.

— Večja udeležba mladih voditeljev in voditeljic v znanstvenih, diplomatskih in političnih forumih, ki obravnavajo CTBT, neširjenje jedrskega orožja in razoroževanje.

— Večji svetovni domet in večja prepoznavnost sporočil, povezanih s CTBT, ki jih širijo mladi, in prek digitalnih platform.

Pričakovani izložki

— Delujoč usmerjevalni odbor pod vodstvom mladih, ki bo usmerjal mrežo CYL.

— Izvedba programa krepitve zmogljivosti za izboljšanje znanja ter vodstvenih, zagovorniških in komunikacijskih spretnosti članov in članic.

— Zagotavljanje podpore za udeležbo CYL v ključnih znanstvenih in diplomatskih forumih, ki obravnavajo CTBT, neširjenje jedrskega orožja in razoroževanje.

— Izvedba pobud za ozaveščanje in udejstvovanje, ki jih vodijo mladi, vključno z vodilnimi kampanjami CTBTO (npr. Global Art Campaign, „Be the Voice of SnT2025“) in novimi dejavnostmi, usmerjenimi v mlade.

— Ustanovitev mreže diplomantov in diplomantk CYL Alumni Network, ki bi podpirala udejstvovanje in ohranjala institucionalno znanje.

— Priprava produktov za komuniciranje in ozaveščanje, s katerimi bi povečali prepoznavnost in domet dejavnosti CYL.

— Okrepitev strateških partnerstev z mednarodnimi organizacijami, akademskimi ustanovami, možganskimi trusti in mladinskimi mrežami.

Spodbujanje enakega dostopa do priložnosti

Ozadje

CTBTO je začela leta 2022, da bi obeležila 25. obletnico CTBT, ob podpori EU izvajati program mentorstva za ženske s področij naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, ki so na začetku poklicne poti. Odtlej so se uspešno zaključili štirje cikli programa, trenutno pa se izvaja peti, ki podpira 141 mentorirank iz vseh šestih geografskih regij CTBTO, po večini iz držav v razvoju.

Program ženskam na začetku poklicne poti omogoča povezovanje z izkušenimi tehničnimi strokovnjaki in strokovnjakinjami ter jim pomaga pri širjenju strokovnih mrež, krepitvi spretnosti, pa tudi pri ozaveščanju o poklicnih možnostih na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, neširjenja jedrskega orožja ter razoroževanja kot tudi na področjih, povezanih s CTBT. Mentorstvo dopolnjujejo tematski seminarji, delavnice in dejavnosti za razvoj spretnosti, kar prispeva k vse večjemu naboru kvalificiranih strokovnjakinj.

Čeprav ta prizadevanja podpirajo cilje ozaveščanja in zaposlovanja, so za doseganje uravnotežene zastopanosti spolov potrebni trajni ukrepi za privabljanje, razvoj sposobnosti in zadržanje kvalificiranih žensk v PTS. V okviru projekta se bodo zato stalne dejavnosti mentorstva kombinirale s ciljnimi ukrepi za krepitev institucionalnega okvira za enakost spolov, krepitev vloge žensk in vključevalnost na delovnem mestu.

Pričakovani rezultati

— Razširjen nabor kvalificiranih žensk na začetku poklicne poti za poklice na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, neširjenja jedrskega orožja ter razoroževanja, pa tudi razširjen nabor talentov med tehničnimi strokovnjakinjami.

— Večja ozaveščenost o sistemu preverjanja v okviru CTBT in s tem povezanih poklicnih priložnostih.

— Okrepljen institucionalni okvir, ki spodbuja enakost spolov in krepitev vloge žensk.

Pričakovana izložka

— Podpora – v okviru programa mentorstva med letoma 2027 in 2029 – vsaj 40 ženskam na začetku poklicne poti.

— Izvajanje dejavnosti GEWE in letno poročanje o njih v okviru medorganizacijskega procesa Združenih narodov.

Izvajanje in spremljanje ukrepa ter poročanje o njem

Ozadje

Na podlagi izkušenj, pridobljenih s Sklepom Sveta (SZVP) 2023/2064 z dne 25. septembra 2023, ter glede na obseg in kompleksnost predlaganih dejavnosti je za zagotovitev učinkovitega usklajevanja, pravočasnega izvajanja ter stalnega spremljanja projektov in poročanja o njih potrebna namenska podpora za upravljanje programov. Vlogo osrednje kontaktne točke za dejavnosti, ki jih financira EU, bi opravljal določen ne-član oz. ne-članica osebja, ki bi podpirala usklajevanje na vseh področjih ter zagotavljala pravočasno in natančno poročanje Evropski uniji.

Pričakovana rezultata

— Boljše usklajevanje dejavnosti, ki jih financira EU, in nadzor nad njimi.

— Boljše spremljanje, poročanje Evropski uniji in komunikacija z njo.